

5. številka.

V Ljubljani dne 1. marca.

II. leto 1883.

Prihodnje mestne volitve.

Brez dvoma imajo prihodnje volitve za naš mestni zastop veliko važnost za nas. Voliti bo 13 mestnih odbornikov. Dosedanja mala narodna večina se je po odstopu narodnih odbornikov g. Potočnika in g. Regalija še bolj skrčila, tedaj je očevidno, da bo volitveni boj hud in da bo nemška stranka z vsemi silami delala na to, da si zgubljene pozicije zopet pridobi in to posebno v drugem razredu, ki letos voli 7 odbornikov.

Mi povdarjamo to, da izbiranje kandidatov je jako težka stvar; gledati je največ pri tem, da se postavijo talentirani, nesebični, skušeni, zmožni možje za bodoče odbornike.

Vprašanje je tedaj, koga bodo kandidirali liberalni Nemci in koga papirnárodovalci.

Naša ljudska stranka se vsaki dan množi in mi nismo nikdar paktirali z narodnimi nasprotniki; bili smo vselej dosledni; nas je gñal vedno najčistejši patrijotizem do našega slovenskega ljudstva k delu za pravično stvar in za napredek roda našega. Zategadel pa tudi nečemo rok križem držati pri tako važnih slučajih kakor so volitve. Ni nam pa mogoče se slepo podvreči nekaterim takozvanim patentprvakom, ki naš narod, t. j. naše ljudstvo, samo o času volitve poznajo — za njegov prihodnji blagor pa se žalibog brigajo kakor za lanske sneg! Mi se bomo porazumeli za prihodnje volitve z našimi somišljeniki ter delali na to, da pridobimo našemu ljudstvu dostojne, za njegov blagor vnete zastopnike. Nikakor se ne pustimo več terorizirati po

nekaterih gospodih, katerim je narod le na jeziku, prave ljubezni do živečega národa jim pa popolnoma manjka.

Istinitost je, da marsikak národnoprevzetnež misli le, da je narod le za to na svetu, da bi se oni od njega redili, v sili pa ga na cedilu popustili. S takimi patrijoti nikakor prevdarno ljudstvo ne more paktirati. Tabula rasa s takimi voditelji národa!

Mi smo uže zdavnej izprevideli, da po poti teh možakarjev mora naše pošteno ljudstvo popolnem propasti. Nam ne ostane tedaj družega, kakor se zjediniti in prevdarno pa pogumno nastopiti drugo pot, kakor nam jo nekateri patroni „Slovenskega papirnároda“ kažejo. Našemu mestu je treba marsikaj pridobiti — kar se še nekojim sanja ne. Skrbeti je našemu ljudstvu, da se mu materijalno stanje poboljša. Gospodarstvo naše srenje je treba vse preustrojiti; birokratizem popolnem odpraviti. Blagostanju je treba nove vire odpreti, medsebojno razdraženost popolnem zatreti. Vera naj je najdražji zaklad, in od tega našega prepričanja se ne bomo nikdar odstranili. Hudobni tihotapci naj nas še dalje obrekujejo ter z raznimi napadi psujejo, nam je to deveta briga. Naše ljudstvo bode samo — in to kmalo — spoznalo, kdo je njegov prijatelj!

Mi sicer ne dramtiziramo in ne plešemo po različnih veselicah za národ, temveč delamo na to, da bi se naš v žalostnem položaju se nahajajoči narod slovenski, naše ljubljeno ljudstvo v vsakem oziru okreščalo in raztrgalo spono servilizma, v katere je vkovano. V tem

zmislu bodemo delali, pa odkrili pod krinko ali larfo skriti obraz takozvanim imenoprijateljem slovenskega národa.

Naša patrijotično-ljudska stranka si sicer ne dela nobenih iluzij, nji je ležeče na tem, da resnica in pravica dobita in ohranita moč, katera bode zagotovila ljudstvu našemu boljšo prihodnjost.

Tedaj pravica vsem, ne samo enemu!

Naša obrtnija.

Pravijo, da preobrat avstrijske obrtnije iz sedanjega slabega na boljši položaj si zdaj tudi vlada iskreno želi. To tudi mi sami radi verujemo. A se željami samimi nij nikakor vstreženo, niti obrtnijstvu, niti se z željami ne napolnijo državne blagajnice, v katere bi po povzdigi obrtnijstva bilo državni financi mnogo pridobljeno.

Vsaki pravi narodnogospodarstvenik, ako mu je kaj iz zgodovine Francoske o pričetku sedanjega stoletja zano, vé, da je bilo omenjeni čas jako slabo z obrtnijstvom francoskim, ker se je silno obrtniških izdelkov iz Angleškega na Francosko uvaževalo, vsled česar je domača francoska obrtnija pešala in ž njo tudi francoske državne blagajne se praznile.

Domači francoski deželi pomagati, je bistroumni Napoleon vkazal kontinentalno zapretje proti uvaževanju obrtnijskih izdelkov iz Anglije. Po izpeljavi te postave je vidoma se okreščala francoska industrija ali obrt, in državljani so povzdigovali Napoleona kot očeta svojega.

Zabavni del.

Morilec staršev.

(Francoski spisal Guy de Maupassant, prev. A. S.)

Zagovornik je predlagal, naj se zatoženec proglasi za blaznega. Vsaj nij bilo tudi mōči zločin ta drugače smatravati. —

Našli so neko jutro mej trstjem blizu Chatou mrtvo dvojico, držečo se jeden družega v objeti: moža in ženo, znane, imenitne ljudi, premožna, in še le pred jednim letom zaročena; soproga je bila prej tri leta vdova. — Sovražnikov nijsta imela in tudi okradena nijsta bila. Videti je bilo, da sta bila, zabodena poprej z železno žico, pahnjena po strmini v reko.

Preiskava bila je brezvspešna. Plavci tudi nijso vedeli ničesar povedati; vže so hoteli celo zadevo déti ad acta, ko se sodnji prijavi nek mlad mizar iz sosedne vasi imenom Georges Louis, nazivan Le Bourgeois. —

Na vsa vprašanja odgovarjal je le: „Moža poznal sem dve leti, ženo pred šestimi meseci. Prišla sta večkrat k meni in mi izročila stare meblje v popravo, ker sem v tej stroki ročen.“ — In ko dalje vprašajo: „Zakaj ste ju umorili?“ odgovoril je trdovratno: „Umoril sem ju, ker sem to hotel.“ Več nij bilo spraviti iz njega. —

Mož ta je bil brezdvombeno zakoniti otrok, kojega so izročili svoje dni na kmetih „dojništvu“, a potem ostavili.

Imena nij imel družega nego Georges Louis, toda vzrastši, bil je jako inteligenten in kazal prirojeni vkus, kojega tovariši njegovi nijso imeli,

nazivali so ga „La Bourgeois.“ V mizariji slul je jako spretnim, celó v rezbárstvu je bil izveden. Smatrali so ga tudi za prenapetneža, privrženca komunističnih in celó nihilističnih doktrin, marljivega čitatelja pustolovnih romanov in taciuh romanov, v kojih kri v potocih teče, za vplivnega volilca in izbórnega govornika na javnih delavskih ali kmetskih shodih.

* * *

Odvetnik je torej trdil, da je Georg Louis blazen. — Vsaj inace nij bilo mōči tega čina tolmačiti, kajti ta delavec je umoril svoje najbolje odjemnike. Odgonetka je bila samo jedna možna: Blaznost, fiksna domišljija izbacnenjega iz družbe človeške, koji se je osvetil na dveh občanih za vse druge. —

Odvetnik jame glasno: „Nij-li to ironija, ki je celo tega nesrečnega mladenča, neimajoč matere ni očeta, dovedla na krivo pot?“

On je iskren republikanec. Kaj pravim? on je pristaš celo ónej političnej stranki, koja je nekedaj republika postrelila in v prognanstvo poslala, a danes vzprijeva zopet v svoje naročje nazaj.

Čul je terjati smrt republikancev, žena, da žena! Gambettovo kri in Grévyjevo; duh njegov je bolan; terjal je kri, in sicer meščansko kri! — Osoba njegova nij, koja je obsoditi, gospōda moja, ampak — komuna!“

V dvorani so mu poslušalci veselim mrmranjem pritrjevali. Čutili so, da je stvarno zmagal zagovornik. Državni pravnik je molčal.

Kar se oglasi predsednik ter vpraša zatoženca običajno:

„Zatoženec, imate-li česa v vaše zagovarjanje omeniti?“

Mož vstane. — Govoril je s deklamujučim glasom, toda tako razložno, da je bila čuti vsaka besedica v najdaljšem kotu velike dvorane:

„Gospod predsednik! Ker nečem priti v no rišnico in mi je ljubši guillotina — hočem vse povedati. — Umoril sem tega moža in ženo, ker sta bila moja roditelja. Čujte torej in me sodite.“

Neka ženska porodila je dečka ter ga poslala v dojenstvo ali „amljenje“. Baja ta dobivala je zgovorjeno mesečno plačo. Žena, ki me je redila, bila je poštena, dà pošteneja, ženski vzvišenejša, boljša mati nego moja lastna. Ona me je izgojevala.

Vzraščal sem z nedoločnim vtisom, da nosim seboj nečastnost. Drugi dečki nadéli so mi nečega dné ime „bastard.“ Vedeli se vé da nijso, česa ta beseda znači, koja so čuli od svojih staršev. Enako sam nijsem znal te besede, toda čutil sem jo.

Istinito smem trditi, da sem bil v šoli najnadarnejši. Postal bi bil pošten človek, gospod predsednik, možno kak znamenit mož, ako starši moji ne bili zakrivali zločin, ker so me zapustili. Zločin ta so stóрили zoper mene, jaz sem bil žrtev, óni zločinci. Bil sem brez brambe, óni brez usmiljenja. Mestu me ljubiti, so me zavrgli.

Razžaljen človek vdari; okradeni vzame siloma svoje imenje nazaj. Prevarjen, umučen človek usmrti; tepen človek in onečasten vbije. Veliko več sem bil okraden, prevarjen, mučen, moralično tepen in onečasten, nego vsi óni, katerih jezo oproščate.

Jaz sem se maščeval, morilec sem. Bilo je to moje legitimno pravo. Zamenil sem njihovo srečno življenje sè strašnim, katero so meni vsilili.

Po izgledu prvega Napoleona morala bi tudi Avstrija na to delati, da se povzdigne avstro-ogerska obrtnija pri nas. Državni poslanci naj bi vso svojo pozornost na to obračali, da se prepové uvaževanje obrtnijskih izdelkov bodi si iz Nemčije, Francije, Angleške in drugih inostranskih dežela v naše kraje. Se ve, dokler nijma obrtništvo svojih zastopnikov v parlamentu, ne bo taka postava sprejeta, ki bi merila v korist obrtnikom.

S povzdigo obrtništva imelo bode kmetijstvo svojo trdno zaslonbo, zategadelj priporočamo edinost kmetu, obrtniku in trgovcu v vseh vprašanjih in položajih, tedaj tudi v političnih. Ti stanovi naj združeni pri državno-poslanskih volitvah volijo za njih blagor vnete in sposobne možake, tedaj ne plemenitašev ali pa doktorjev. Od teh gospodov kmet in obrtnik s kupčevalcem vred nikakor ne pričakuje boljšanja svojega stanu.

Izvirni dopisi.

Iz Ljubljane. Pač zadnji čas je, da smo dobili vendar enkrat en list, ki se hoče le z gmotnimi zadevami našega prebivalstva pečati. Obilo nepristojnosti v našem mestu znal bi danes omeniti, zaradi pomanjkanja časa hočem jih pa za zdaj le nekoliko imenovati, a ne mislite znabit, da hočem s tem koga žaliti ali celo zase zasluge iskati, mene le edina misel vodi: ako se ljudstvu pomaga, bode tudi vsakemu od nas pomagano. Mnogo se toži o slabem redu na našem glavnem trgu o priliki prodajanja raznovrstnih rečij. Ako se naše gospodinje na trg podajo, morajo letati od enega konca do drugega, da si nakupijo potrebnih reči, ker je vse zmešano, kakor ričet.

Tukaj leži vreča krompirja, poleg tega korba s zeliščem, zraven zopet sito z salato, škač z moko, jajca, črebulja, sadje, fižol, pomaranče i. t. d., i. t. d., vse tako neredno, kakor v nobenem drugem mestu. Pri takem neredu toraj ni mogoče, da bi si človek v kratkem času potrebne nakupil in tudi čuda ni, ako se mej salato ali orehi tudi mravljinčina jajca nahajajo.

Predbacivate mi, da sem umoril starše! Vprašam vas, so bili to moji starši, kojim sem bil jaz ostudno breme, strah in madež; kojim je bilo moje rojstvo nesreča in življenje moje protivna sramota? Iskala sta sebično razkošnost, a dobila za to nepričakovano dete, ktero sta zatajila. Inu, napósled učinil sem i isto, akopram sem bil nedavno pripravljen — oba ljubiti.

Pred dvema leti, kakor sem vam vže povedal, obiskal me je oče moj prvokrat. Jaz nijsem ničesar slutil. Naročil je dvoje mebljev pri meni. Prišel je šestokrat, mnogo naročil dela, a dobro plačal. Časih je kramljajal z menoj o navadnih rečeh, verjemite mi, čutil sem nagnenje do njega. — Pričetkom tega leta privedel je bil seboj svojo soprogo — mater mojo. Vstopivša pri meni, se je tako silno tresla, da sem menil, da jo je božjast prišla. Na to me je prosila sedeža in sklenico vode; govorila nij nič. Srpo je pogledovala moje meblje ter odgovarjala na vsa vprašanja moževa: dà ali ne. Ko sta me ostavila, smatral sem žensko en malo kot pri-smojeno.

Prihodnji mesec prišla je zopet k meni, bila je mirna. Ostala sta takrat precej dolgo pri meni, kramljala z manoj in naročila obilo dela. Videl sem ju še trikrat, a slutil nijsem ničesar. Toda necega dné jame mi pripovedovati o mojem življenji, o mojih detinskih letih in mojih roditeljih. Odgovorim jej: „Starši moji, milostiva gospa, so bili pódleži, ki so me zapustili!“ — Ona položi roko na srce in pade v omedlevici na tla. Mislil sem si tekó: „To je mati moja“, — toda bil sem oprezen in molčal, ker sem hotel, da bi zopet prišla.

Največji nered pa vlada v špitalskih ulicah in na starem trgu, kjer pred prodajalnicami in vežami rute, črevlji i. t. d. tako daleč čez duri visé, da se mimogredoči z glavo v nje zale-tavajo.

Havziranje z železom, črevlji, domačim sadjem in sladkarijami se v našem mestu tako množi, da celo zasebniki v svojih stanovanjih nadležvanja niso varni, koliko škode imajo pa naši davkoplačevalni obrtniki in trgovci vsled tega, nam ni treba razlagati.

Prekupovanje poljskih pridelkov je v Ljubljani tudi tako navadno postalo, da je že vsaka druga ženska na Mestnem trgu branjevka, kar je vzrok tej veliki dragini. Vsako jajce, vsak krompir i. t. d. se že mora iz tretje ali četrte roke za dragi denar kupiti, naš kmet pa mora v mesto vozariti, svoj in svoje živine čas tratiti, pa komaj polovico tega za svojo blago dobi, kar mi meščani plačati moramo.

Konečno pa še nekaj, ker ravno opisujem naš Mestni trg. Poglejte enkrat naše od kruha pijane pekovske fante, kako slabo se ti na cesti vedó. Tu eden kruh po ulicah meče in onesna-žuje, drugi zopet kmetiške žene zasramuje, tretji z svojimi tovariši za denar „fuca“ in tako svojega mojstra mnogokrat v škodo spravi, četrti sedi v kaki šnopsariji in se z žganjem naliva in druge obrtniške učence, ki morajo delati, zasmehuje. Na to bi se vendar morali v prvej vrsti mojstri in policija ozirati! Kam bomo pri tacih razmerah prišli, ne vem, to pa je gotovo, da daleč ne! V drugo povem nekaj več. 0.

Z Dolenjskega. Znano je, koliko se je malemu trgovcu in obrtniku v sedanjem času za svoj obstanek truditi, posebno pa tistemu, ki mora sè svojim blagom po semnjih hoditi. Težko si človek svoj kruh prisluži, ker mora vsako tudi najmanjšo pravico drago plačati in ker se mu je, kar je glavna škoda našemu malemu trgovcu ali kramarju, z konkurenco, katero mu havzirarji delajo, bojevati. Pri nas na Dolenjskem klati se po vsih semnjih nek žid po imenu Stern, ki svoje slabo in ceno kupljeno blago tako rekoč razprodaja in tako ljud ob denar spravlja.

Pozvedoval sem in konečno zvem, da sta se še le meseca julija vzela in da je mati moja vže tri leta vdova.

Potrpel sem. Prišla je zopet necega večera in, kakor vselej, spremljevana od mojega očeta. Ta dan je bila zelo razčiljena, ne vém čemu. Ko je bila vže na odhod pripravljena, reče mi: „Hočem vam dobro, ker vidim, da ste pošten, vrl mladenič in delavec; gotovo se boste svoje dni oženili; pomagati vam hočem, da si slobodno izvolite ženo, ko bi vam ktera ugajala. Bila sem tudi jedenkrat zaročena proti svojej volji in vém, kakošno trpljenje je to. Zdaj sem bogata, brez-detna, slobodna, gospodarica svojega premoženja. Tú je vaša dota.“ — Pomoli mi velik, zapečaten zavitek. Pogledam jej naravnost v oči in rečem: „Vi ste moja mati!“

Ona se nekoliko korakov umakne nazaj in si zakrije oči z rokama, da bi me ne videla. On, soprog njen, oče moj, držal jo je kvišku in mi zakričal: „Vi ste blazni!“

Odgovoril sem: „Nikakor ne. Dobro vem, da ste moji starši. Ne dám se slepiti. Priznajte to, a jaz bom tajnost ohranil; ostal bom, kar sem, namreč mizar.“

Pomikal se je do vrat, vedno še držaje svojo ženo po konci, ki je plakala. Zaklenem duri, ključ vtaknem v žep ter mu pravim: „Poglejte me in recite še, da ta gospa nij moja mati.“ — Na to se raztogoti in obledí. Gotovo so mu rojile misli po glavi: škandal je gotov, stališče v družbi, ime, čast, vse je po tleh. Razjarjen mi kriči: „Vi ste ničemnik, ki hoče silovito od mene denarja. Skazujte tej druhali dobrote, pomagajte tem gumpcem in podpirajte jih!“

Mi se vé da ne moremo naše blago tako po ceni dajati, ker ga tudi dražji plačujemo, kakor jud, ki se le z slabim in cenim blagom peča. Sploh je pa tako razprodajanje nepostavno, ker se to le proti plačanej taksi sme storiti. A jud je nesramen dovolj, da svoje blago za edino dobro razglaša in se niti za postavo, niti za nas ne briga. Župani naj bi vendar takemu židovskemu vedenju pot zaprli in svoje domače trgovce podpirali, tembolj, ker je obče znano, kaj je židovsko blago. — Tudi ljubljanski trgovci so se pred nedavnem prepričali, kako se je omenjeni jud v Radohovi vasi obnašal. Napravil si je namreč oder in z njega vpil, naj se pri njem kupuje, ker je njegovo blago najbolje in — zastonj! No, legal se ravno ni, da je njegovo blago zastonj, pa ne za kupca, ampak za juda. Ljubljanski trgovci, ki imajo lepšo priložnost, kakor mi, naj se toraj postavijo takemu početji v bran, ker bo to njih in naša korist.

Domače zadeve.

— (Cesar na Kranjskem.) Skleneno je, da se cesar in cesarjevič Rudolf odpeljeta dné 10. julija zjutraj v posebnem dvornem vlaku južne železnice iz postaje Hetzendorf v družbi velicega spremstva, v katerem se bodo nahajali generalni adjutanti fcm. baron Mondel in gm. Popp, dva pob. adjutanta, vrhni dvorni mojster grof Bombelles in pob. adjutant cesarjevičev in jeden šef generalnega štaba; dalje vrhni dvorni kuhar gr. Kinsky, dvorni svètnik vit. Klauddy, štabni zdravnik dr. Lannyi, dvorni tajnik, blagajnik, kontrolor i. t. d. — Knez Hohenlohe bo prišel dva dni vže naprej v Ljubljano, da se nastane tú in pripravi za cesarja in spremstvo, česa bodo trebali. Stanovala bosta pa cesar in cesarjevič v deželni hiši tik gledišča. V Ljubljano se pripeljeta v torek 10. julija zvečer mej 6. in 7. uro. Mej potoma sem sprejemal bo cesar deputacije na kolodvorih i. t. d. Na deželnej meji sprejme in pozdravi cesarja in cesarjeviča dež. glavar gr. Thurn na čelu dež. odbora in dež. komandujoči general; vsi ti se skupno peljejo potem v Ljubljano. — Na

Mati moja vikne: „Pojdiva, stran, ven!“ — Oče moj pa, ker so bila vrata zaklenjena: „Če mi tekó ne odprete, dám vas zaradi nasilnosti zapreti!“ — Ostal sem v tem trenóti miren, odprem jima in gledam, kako sta v nočnej temini zginila.

Čutil sem neznansko boleost in zdelo se mi je, da sem sirotek. Polasti se me nepopisljiva žalost, jeza, sovraštvo in stud. Zbežim za njima ob reki Seine, ker sem vedel, da po tej poti hitita na kolodvor v Chatou. Kmalu ju dohitim. Nastala je noč. Plazil sem se tihoma za njima, da bi me ne čula. Mati moja je še vedno plakala. Čul sem očeta: „To je tvoj prestopek. Čemu si ga pa hotela videti. Ker ga nečeva uznati za najinega, čemu si ga neki obiskovala?“ — V tem trenóti padem pred njima na koleni proseč: „Vsaj sprevidite, da ste moji roditelji. Pahnili ste me vže jedenkrat od sebe, ali me boste zopet zavrgli?“ — Na te besede, gospod predsednik, povzdigne roko proti meni, prisezam vam na svojo čast, zakon in republiko. Vdari me in ker sem ga prijel za vrat, potegne revolver iz žepa. — Kar rudeče se mi pojavi pred očmi, in ker sem imel šestilo (cirkel) pri sebi, tolkel sem ga, kar je bilo móči. Ona je pa vpila na pomaganje ter mi ruvala brado. Zdi se mi, da sem tudi njo umoril: Vsaj ne vem, kaj sem v tem trenóti storil; ker sem videl oba na tleh ležati, sem ju vrgel v reko Seine. Zdaj sodite!“

Zatoženec se vsede. * * * Cela zadeva še le pride pred porotnike. Če bi bili mi porotniki, kaj bi počeli s tem morilcem svojih roditeljev, kako bi ga sodili?

Ljubljanskem kolodvoru pozdravi cesarja in cesarjeviča g. župan Grasselli in mestno starešinstvo. Zvečer bo v „deželnej hiši“ sledila na to mala pojedina. Drugi dan, t. j. 11. julija (sreda), služil bo č. g. knezoškof dr. Pogačar slovesno mašo, navzoča bosta cesar in cesarjevič Rudolf s svito. Po maši se odpeljeta k vložnji zakladnega kamna novemu muzeji. Potem bo sprejemal deputacije, društva i. t. d. v avdijenciji.

Popoludne bo velika gala-pojedina in zvečer v gledišči *Theâtre paré*. V torek je vojaška parada in obiskovanje javnih naprav in zavodov. Popoludne bo zopet velika gala-pojedina pri cesarju. K prvej in drugej pojedini bodo povabljeni načelstva uradnij in duhovščina. — Zadnja dva dni se odpeljeta cesar in cesarjevič v Kamnik, Bled, Idrijo i. t. d., deloma v vozu, pa tudi po železnici ter se odpeljeta od nas v dan 15. julija v Isl. — Odbor za sprejem Njih Veličanstva ob priliki naše deželne 600letnice ima veliko posla. Izvoljenih je več pododborov, ki vedno zborujejo. Pozabilo se je pri tej priliki na posebno važen pododbor ali odsek, namreč: odsek za stanovanlišča. Pričakuje se ob tej priliki mnogo vnanjih gostov z Kranjskega kakor tudi iz sosednih dežel; jako umestno bi bilo torej, da bi se še ta odsek ustanovil.

— (Za muzej Rudolfinum) kupil je kranjski dež. odbor prostor nasproti hranilnici v znesku 17000 gold. od kranjske stavbene družbe. Zakladni kamen se položi dne 12. julija v navzočnosti cesarja in cesarjeviča Rudolfa.

— (Vabilo.) Na željo mnogih prijateljev „Ljudskega Glasu“ vabimo prihodnjo soboto, t. j. 3. marca t. l., v gostilno pri sv. Janezu (Johannswirt) na Poljanski cesti vse naše somišljenike in pristaše k nekemu pogovoru.

— (Kanal nove ceste) od mesarskega mostu do kolodvora je vže ves prekopan do Urbasovega nekedanlega posestva. Sezidan je pa kanal še le popolnem do Zupančičeve hiše, počenši pri kolodvoru. Omeniti nam je, da so delavci zelo globoko pri kopanju našli mej peskom železno bombo, ki je bogvédi kako tija prišla; dalje so našli na nekedanjem Urbasovem vrtu koj pod črno prstjo trdo krsto (trugo) od rudeče opeke, ki se je pa pod krampi delavcev mestnih zdobila. Posamezne kose so pometali za plot. Trebalo bi, da se ljudem pové, naj v prihodnje take stvari spravijo in naj bodo oprezni, če bi še na kako starinsko posodo, železje, denar i. t. d. naleteli.

— (Električno osvetljava) za naše mesto nam je obljubila naša mestna zbornica. Pač bi bilo prav, ako bi se upeljala ta osvetljava; ali reč je ta-le, obljubi se lahko — drugo je pa, obljubo uresničiti, ker uprava električne luči stane veliko več, kakor si marsikdo misli; to je tudi iz tega razvidno, ker v tacih mestih, kakor n. pr. na Dunaji, v Berlinu, Parizu do zdaj le nekatere ulice in trge z električno lučjo razsvetljujejo, ker cela električna osvetljava do zdaj še nij popolna in torej treba tudi nam iz gori omenjenih vzrokov in tudi do zboljšanja naših mestnih financ nekoliko čakati. Ako bi se hotel naš mestni zastop potegniti za naše obrtnike, ki konsumirajo plin, bi gotovo in boljše ustregel, ako bi pri društvu ljubljanske plinarne kolikor mogoče znižanje plinove cene terjal, kajti tudi to se mora povdarjati, da so tudi delavske moči in material, katerega treba za izdelovanje plina, skoro brez izjeme po vsih drugih mestih dražji od Ljubljane. Toda po naših mislih bo ta obljuba za vpeljavo električne osvetljave v Ljubljani tudi le obljuba ostala. Mi pa toliko časa, dokler ne bode plin cenejši, onim, kateri ga žgó, svetujemo, naj se zjedinijo in tisto uže sestavljeno peticijo vsi podpišejo, vsaj bo le njim v korist. — Tisti konsumenti plina, kateri hočejo kaj natančnejega izvedeti o peticiji do ljubljanske plinarne, naj se obrnejo do gosp. Listnerja v kavarni „Merkur“ na Mestnem trgu.

— (Panoptikum), t. j. razstava, kjer se vse vidi, se odpre v nedeljo 4. marca v dvoranah starega strelišča. Ta velikanski dunajski panoptikum je historično-umetniška izložba plastičnih mojsterskih del. Panoptikum obseza 150 podob v nadživotnej velikosti, popolnem oblečene in opremljene, predstavljajoče historične skupine, znamenite pesnike in umetnike minulosti in sedanjosti, vladarje, junake, rodovinske prizore, humoristične slike, inkvizicijo i. t. d.; dalje skupine in prizore iztočnega in bosenskega bojišča, jež in peš. Podobe iz voska so izgotovili kaj mojstersko v Parizu, Berlinu in Londonu, dekoracije pa Lehmann in Brioschi, slikarja c. kr. dunajske dvorne opere. Največjo pozornost pa vzbujata velikanska slika Munkacsyjeva „Kristus pred Pilatom“, ktera nam predstavlja 50 oseb v nadživotnej velikosti. Ponaredbo sta izgotovila pariška umetnika mons. L. Rivier in F. Beno vestno po prvotnej sliki. Tej skupini si do zdaj kaj enacega ne more v umetnostnem oziru na stran staviti, celo svetoznana panoptikuma v Londonu in Berlinu ne. Odprta bo ta razstava ob nedeljnih od devetih dopoludne do devetih zvečer, ob delavnikih od dveh do devetih zvečer; vstopnino naznanijo plakati na voglih.

— (Posnemanja vredno.) Pokojni zvoznar g. Anton Samassa oporočil je za revne zavode in mestne ubožce sledeče svote: otroškeje varovalnici pri sv. Florijanu 300 gold., revnim v mestnej ubožnici 114 gold. (vsacemu po 1 gold.) in 500 gold., ki naj se razdele mej tukajšnje ubožne. Vrh tega je zapustil mestnemu revnemu zakladu 2000 gold.

— (Uboga žival!) Preverjeni smo, da enacega prostora za živinski semenj, se pravi, toliko zablatenega, kakor ga ima Ljubljana, nij v nobenem glavnem mestu cislajtanskem. O mokrem vremenu pač nij noben vesten gospodar toliko nevsmiljen do svoje živine, da bi jo pustil po cele ure v omenjenih mlakah stati, ako je količkaj prostora na cesti. Vendar smo že videli, ko je bilo obilo živine prignane, da so gospodarji morali na prignani živini sedeti, sicer bi morali do kolena v blatu stati, ker nij bilo prostora na cesti zanje. Ker imajo posestniki živine za prignano žival „štandgeld“ plačati, bilo bi umestno, jim vsaj nekoliko s tem vstreči, da bi se požiralniki za odtok deževnice napravili, ki bi jako malo veljali, a prostor bi bil potem suh in zdrav. Treba bi ne bilo potem ta prostor kanalizirati, ker to bi stalo preveč novcev. Odkar je gospod Regali odstopil, kakor mestni odbornik, se pač noben drugi več ne briga za tako potrebne lokalne zadeve; gotovo imajo drugi gospodje bolj vitalne stvari pred očmi, kakor take, ki so nam vsem najbolj potrebne.

— (Cerkvena krasota.) Nov kinč je dobila Ljubljana z napravo „Oljske gore“ v cerkvi č. o. franciškanev. V istini je res to mojstersko delo. Vže prej obče priljubljena in posebno obiskovana cerkev si je s tem delom postavila krono. Obila množica pobožnih ljudij vedno pred tem altarjem vročo molitev pošilja trpečemu Izveličarju v čast.

— (Srajca bliž života nego frak.) Čuje se, da se hočejo prebivalci gorenjega šenpeterskega predmestja (to je farani, ki spadajo dosedaj pod župnijo sv. Petra od Kolodvorskih ulic do mesarskega mostu) po izgledu prebivalstva dolenske ceste obrniti s prošnjo do veleč. knezoškofijstva, da bi omenjene hiše v prihodnje spadale v faro franciškansko. Uzrok je ta, da omenjeni meščanje hodijo k službi božji v franciškansko cerkev, kajti ta cerkev z duhovniki vred jim je priljubljena in bližneja.

— („Laybach et le peuple slovène“), to je Ljubljana in slovensko ljudstvo. Pod tem naslovom priobčuje znani prijatelj Slovencev in poznavalec slovanske literature g. prof. Louis Léger v listu „Bibliothèque universelle“ razpravo o zgodovini slovenskega naroda, njegovej

književnosti in denašnjem političnem in socialnem položaji. Gosp. Léger je obiskoval vlani jugoslovanske dežele in v družbi odličnih rodoljubov imel priliko poznavati ljud in deželo našo. Vse te izkušnje, opazke in običaje je Léger v omenjenem listu priobčil in tako rojake svoje francoske seznanil z našimi odnošaji.

— (Smrtna kosa) pokosila nam je zopet dva iskrena, značajna in požrtvovalna rodoljuba. V Celji je umrl 22. februvarja po noči velezaslužni prvak in oče štajerskih Slovencev g. dr. Štefan Kočevar, 75 let star; in ravno ob istej uri je izdihnil v Zadru dušo svojo veleč g. Ivan Šolar, c. kr. šolski nadzornik dalmatinski. Pokojnik je bil še le 56 let star. — Bodi obema zemljica lahka!

— (K Božjemu grobu) v Štepanji vasi hodijo letos ljudje kar v trumah. Toži se pa, da je cesta posebno od cerkve do „Šepetalca“ jako slaba, posebno za gospé tako rekoč nemogoča. Želeti je, da se pot nekoliko popravi.

— (Čemu neki?) Poroča se nam, da namerava Miroslav Hubmajer početkom poletja izdajati v Trstu slovensk, socialen list; kake barve bo ta list, če se sploh kedaj to podjetje uresniči, nam vže pove dosti jasno burna minulost tega moža. Hubmajer je v Rumuniji na nekeje ljudskeje šoli učiteljem risarstva.

— (Pod ključem.) Pretečeni teden je na zahtevanje tržaške deželne sodnije zaprla dunajska policija pl. Devalda, vrednika časopisu „Triester Journal International“, zaradi nasilnega telesnega protenja. To je tisti Devald, ki je mej nami pred 2 leti na svoj efemerni list naročnikov iskal, a se mu nihče ni vsedel na lep iz znanih vzrokov, spada namreč mej takozvane „revolver-journaliste“.

— („Brenclja“) zadnja številka prinaša nam zopet mnogo dobrega gradiva. Na zadnji strani je lepa slika.

Drobtinice.

— (Darovi za Tirolce), poškodovane in ponesrečene po povodnji, znašajo svoto 685 178 gl. 97 kr., od te se je do 20. januarja porabilo 372 414 gl., torej ostaja še svota 312 764 gl. 97 kr.

— (Strupeni duhan ali šnofovec.) V Pulji (Pola) se je mej pomorščaki, ki šnofajo levantinski duhan, posebno onega iz Smirne, pokazalo, da so po tem šnofovcu ostrupeni, ker ima v sebi mnogo ostrupljivih primesij. Duhan ta je suh, rudečkast in parfumiran z rožnim oljem, našli so v njem $\frac{1}{5}$ miniuma. Ker ta šnofovec pošiljavajo tudi v naše kraje in ga kaj radi nosljajo nekteri zaradi prijetne vonjave, naj bodo previdni.

— (Sosedova lestev.) V Tokaju na Ogerskem so nekemu Osvati radi dolžnih davkov zarubili edino posteljo in obleko. Osvat jame tuhtati, kako bi te zarubljene reči pred prodajo rešil. Sklene toraj, vse poskriti. Ko terjalec z cenilnim možem k prodaji pride — ne najde niti jedne reči. Preiskujeta toraj vso hišo in ker ničesar ne najdeta, spravita se na skedenj, misleča, da je tam blago poskrito. Komaj gori dospeta, odrine Osvat lestvo in čaka, kaj se bo zgodilo. Kmalu se hočeta zopet doli napotiti, a v njuno začudenje zapazita, da je tudi lestev zginila. Prosita toraj kmeta, naj jima zopet lestvo nastavi, a ta jima odgovori, da je to nemogoče, ker tudi lestev nij njegova, ampak sosedova lastnina. Še le zvečer sta bila rešena.

— (Pravda zaradi svetnika.) Mesto Cagliari na otoku Sardiniji dobilo je novega škofa. Slednji je tekój naročil, naj mu vse fare na tem otoku vpošljejo zapisnik vseh ondi se nahajajočih svetnikov, ktere prebivalci časte, ker bi se rad prepričal, če so bili vsi tudi kanonizirani ali za svetnike proglašeni. Škof se zelo prestraši, ko vidi v vposlanih izkazih, da 37 vasij časti necega

svetnika imenom Lucifer, kajti ta se ne nahaja v šematizmu svetcev. Piše jim, naj ga popuste in si naj izvolijo sv. Sulpicija. Nezadovoljni častilci Luciferjevi obrnili so se v svojem gnjevu celo do sv. Očeta v Rimu, ki bi naj branil njih svetnika pred škofom.

— (Poslednja želja.) V Lvovu (Galicija) so v soboto obesili morilca Dombrovskega, ki je o svojem času grozovitno poklal neko židovsko rodovino, a jo potem oropal. Ko ga pripeljejo pod vislice, prosi predsednika sodnije, naj mu dovoli še jedno zadnjo željo. Vprašajo ga, na jo pové. Dombrovski: „Smem li pušiti še jedno cigareto?“ Nij mu bilo dovoljeno.

— (Velikanska predilnica) se gradi v Halbstatu na Pemskem, štela bo 60 000 vreten in bo največja fabrika v Avstriji. Zasluzka bo dobilo v tej predilnici na stotine in stotine ljudij. Napeljana bo proga avstrijske državne železnice v fabriko, katero bo razsvetljevala električna luč. Postavljena sta dva parna stroja po 600 kónjske moči, ki bosta gnala vso fabriko. Tik bo stalo še veliko poslopje za vodjevo stanovanje, uradnike, mnogo delavskih hiš, bólnica, gostilna in šola.

— (Gledišče je pogorelo v Aradu) na Ogerskem pred 14 dnevi. Zavarovano je bilo pri tržaški „Riunione adriatica“ (a ne pri „Adria“) za 130 000 gld. Stavba gledišča je veljala 700 000 gld. Zgorel nij k sreči nijeden človek.

— (Nove zavarovalnice.) V Avstriji nameravajo Angleži ustanoviti dve novi zavarovalnici zoper ogenj; dalje se poganjajo na Dunaji za koncesijo holandski podjetniki za zavarovalnico na življenje in tej podobno hoté tudi Francozi ustanoviti jedno. Tudi zavarovalnico za živino dobimo, ker tako snujejo na Dunaji za celo Avstrijo.

— (Zadnji povstaniek) v Krivošiji in Ercegovini stal nas je mrtvih in ranjenih, deloma tudi vsled boleznij, 655 mož, kakor uradna poročila naznanjajo.

— (Kronanje ruskega cara) se bo vršilo meseca aprila v Moskvi. Plemstvo moskovske gubernije napravi caru Alexandru III. na čast velikansk ples, čijega stroški so proračunjeni na 80 000 rubljev. Plemeniška deputacija naročila je dalje pri moskovskem zlatarji Ovčnikovu srebrn plošček z vdelanimi podobami in grbi, ki bo stal 10 000 rubljev; na njem se podari caru in carici kruha in soli.

— (Oče in sin.) V Faubourg Saint-Honoré v Parizu prebiva nek lehkoživec, ki je pod Napoleonom III. slul velikim politikarjem, imel milijone premoženja, katero se je pa zdaj skrčilo in ima le še 90 000 frk. vžitnine. Le-ta mož ima sina, za katerega skrbi, a sin očeta preganja in nadleguje na vse mogoče načine, naj mu izplača znesek 200 000 frk. Minuli teden piše očetu jako roparsko pismo, v katerem je zahteval denarja; koj na to pride sam v očetovo stanovanje in po sili terja, naj mu oče izroči omenjeni znesek, toda oče ga izroči policiji, ki je našla pri njem nabasan revolver in druga netila.

Domača književnost.

Pri g. Krajcu v Rudolfovem je ravnokar prvi snopič „Narodne biblioteke“ izšel. Gotovo bode ves slovenski svet to novo in že davno za naše ljudstvo potrebno literarno podjetje z veseljem pozdravilo, ker bodo te knjižice vsa dela naših izvrstnejših pisateljev obsegale. Prvi snopič prinese nam „Kranjsko čebelico.“ V prihodnjih snopičih bodemo pa mej drugimi tudi povesti „Andrejčkovega Jožeta“ (Podmilšaka), Jurčiča i. t. d. brali. Cena vsakej knjižici je le 15 kr.; kdor se hoče naročiti, to lahko pri vsaki bukvarni stori. Želimo, da bi se naše ljudstvo mnogo na naročitvi vdeležilo, vsaj se bode brez znatnih stroškov sè slovensko literaturo popolnem seznanilo.

Listnica uredništva.

G. S. v K.: Prepozno; pride prihodnjč. — Dopise prosimo ob pravem času pošiljati, ne pa zadnjo uro.

Listnica opravištva.

Onima dvema gospodoma krčmarjema iz Postojine, ki sta list lansko in letošnje leto prejela, nedavno ga pa vrnila, naznanimo, da s tem nismo plačani. Tako kavalirje bomo o svojem času vže še potipali.

Tržne cene v Ljubljani

28. februarija 1883.

Hektoliter banaške pšenice 9 gl. 05 kr., domače 7 gl. 39 kr.; ječmen 4 gl. 55 kr.; reš 5 gl. 36 kr.; ajda 4 gl. 39 kr.; proso 4 gl. 71 kr.; turšica 5 gl. 20 kr.; oves 2 gl. 93 kr.; 100 kilogramov krompirja 2 gl. 94 kr.

Poslanica.*

Blagorodni gospod urednik!

Blagovolite sledeče napake v Vašem cenjenem listu priobčiti:

V naši novi klavnici je jako velika in dobro sezidana ledenica. Lansko leto so to ledenico napolnili, toda premalo so led stolkli in zaradi tega nij bila tako polna, kakor bi morala biti; vrhu tega so pa še slame in stelje na led nametali, in kakor je znano, to led tako rekoč požre, torej lansko leto nismo vsled gori omenjenih dveh vzrokov imeli dosti ledu.

Ali pomislite, kako se je tej napaki letos odpomoglo! Ledenica v klavnici je letos še zdaj — prazna!! Prav tako! Vsaj se poznamo; vi od nas mesarjev le zmirom zahtevate, nam pa ne daste še tega, kar ste dati primorani. — Druga napaka je, da na celi poljanski cesti, počenši od stare hranilnice do klavnice, od 3. ure zjutraj, ob katerem času začnemo mi mesarji prevažati meso in naše blago, edino le dve svetilnici gorita, jedna pri tovarni Čapovi in druga pri Korunu. Kako lahko bi se torej kaka nesreča pripetila, saj v temi ne vidi ne konj, ne voznik.

In ker se uže enkrat pritožujem, Vam pa še to povém: Na mesninskem trgu, to je v šolskem drevoredu, sezidalo se je korito, katero pa, ali je sneg ali dož, nikdar mestni delavci ne osnažijo, temveč moramo mi mesarji skrbeti, da naši pomagači to osnažijo, vsaj komaj dvakrat na mesec celi mesninski trg mestni delavci pometajo. Zakaj se pa cesarja Jožefa trg, kjer se les prodaja, tolikokrat osnaži? Mar ne hodijo po mesninskem trgu ravno tako odlični gospodje, kakor po lesnem trgu v staro hranilnico?

S spoštovanjem

Ljubljansk mesar v imenu več družih.

* Za zadržaj in obliko ne prevzema nikakoršne odgovornosti uredništvo.

Adolf Eberl

stavbeni in pohištveni barvar, izdelovalec slikanih napisov, lakirnik.

Lastna fabrikacija

oljnatih barv, lakov in firnežev.

Prodaja na debelo in drobno.

Ljubljana,

Marijin trg, tik franciškanskega mostú.

Cenilniki se pošiljajo na vse strani, kdor jih želi.

Janez Dimic

puškar

v Kolodvorskih ulicah šte. 4

se vljudno priporoča č. občinstvu za vsa puškarska dela, posebno pa lovcem. Dalje izdeljuje in popravlja vsa v to stroko spadajoča dela prav po ceni. Naročbe vzprijema tudi po pošti ter je naglo izvršuje.

C. kr.

privilegij za popravo šivalnih strojev.

Ivan Jax

Ljubljana, Marije Terezije cesta, hotel „Evropa“.

Zaloga raznovrstnih šivalnih strojev

za rodovine in rokodelce, za rabo vsakeršnemu potrebnemu šivanji.

Izdelovalnica strojevih stopal in posameznih delov.

Zaloga šivank, cvirna in olja.

Vsak pošten trgovec, šivilja ali privatna oseba dobi proti

prav malej doplači na mesečne obroke v znesku 5 gld.

njegovim zahtevam primeren šivalen stroj; poroštvo dajem na 5 let in zastonj poučujem.

Tudi ne pri meni kupljene šivalne stroje popravljam.

Podpisana uljudno priporočata slavnemu občinstvu svojo bogato, na novo odprto

zalogo manufakturnega blaga

na veliko in drobno,

Mestni trg šte. 9,

ter uljudno vabita častite kupce k obilemu obiskovanju, obljubovaje vestno postrežbo in zagotavlja je jako nizke cene.

Odličnim spoštovanjem

A. in E. Skaberné.